

Dėl 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros plano pakeitimo projekto

2026-08-07

Partnerių grupės posėdis

Tikslai 2026 m.

Užtikrinti regionams skirtų ES fondų lėšų suplanavimą:

- **Suplanuoti papildomas investicijas** – Regionų plėtros programos pakeitimu Marijampolės regionui paskyrus **10 248 800** eurų papildomų lėšų specialiųjų prioritetų įgyvendinimui:
 - AM priemonė „Didinti geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros saugumą“;
 - VRM priemonė „Stiprinti civilinę parengtį“;
 - SADM priemonės „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ veikla „Socialinio būsto fondo plėtra visiems jo laukiantiems asmenims (šeimoms)“.
- **Suplanuoti lėšas – 100 proc.**

Viso Regionų plėtros programoje Marijampolės regionui numatyta 132 151 900 eurai + 10 248 800 eurai spec. prioritetams = 142 400 700 eurai. Šiuo pakeitimu suplanuojama – 140 207 145 eurai, t. y. 98,5 proc.

MRPPL pakeitimai apima:

- **Esamų priemonių keitimą** – koreguojamos 6 esamos pažangos priemonės:
 - „Švietimo paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“,
 - „Eismo saugos priemonių diegimas“,
 - „Paslaugų pažeidžiamoms visuomenės grupėms prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“,
 - „Darnaus judumo skatinimas mieste“,
 - „Ekonominio augimo skatinimas Marijampolės regiono funkcinėje zonoje“
 - „Marijampolės miesto tvarios plėtros skatinimas“.
- **Naujų priemonių suplanavimą** – suplanuojamos 2 naujos priemonės:
 - „Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros saugumo didinimas Marijampolės regione“;
 - „Civilinės parengties stiprinimas Marijampolės regione“.

Esamų priemonių koregavimas

- keitimai apima Šakių rajono savivaldybės ir Marijampolės savivaldybių projektus
- projektams, kuriems kilo papildomo finansavimo poreikis arba nuspręsta padidinti ES lėšų dalį perskirstomos nesuplanuotos, sutaupytos bei likusios lėšos, išbraukus neplanuojamus įgyvendinti projektus

Savivaldybė	Nesuplanuotos RPPI	Sutaupytos (nuo sutarčių)	Išbraukiamų projektų	Iš viso perskirstoma lėšų:
Marijampolės	23 046,71	2 147 632,04	85 000,00	2 255 678,75
Šakių rajono	992 080,00		2 625 670,45	3 617 750,45
Viso:	1 015 126,71	2 147 632,04	2 710 670,45	5 873 429,20

Esamų priemonių koregavimas. MSA projektai (1)

Nr. LT024-01-03-01 „Švietimo paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“

- 1 projektas, lėšos pagal sutartį, sutaupyta 4 174,79 eurai ES fondų lėšų

Nr. LT024-03-01-01 „Eismo saugos priemonių diegimas“

- 1 projektas, lėšos pagal sutartį, sutaupyta 263 325,20 eurai ES fondų lėšų

Nr. LT024-01-01-01 „Paslaugų pažeidžiamoms visuomenės grupėms prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“

- 1 projektas, lėšos pagal sutartį, sutaupyta 1,64 eurai ES fondų lėšų

Nr. LT024-03-01-02 „Darnaus judumo skatinimas mieste“

- 3 projektai, lėšos pagal sutartis, sutaupyta 113 435,74 eurai ES fondų lėšų

Nr. LT024-02-01-01 „Ekonominio augimo skatinimas Marijampolės regiono funkcinėje zonoje“

- 1 projektas, lėšos pagal sutartį, sutaupyta 79 710,57 eurai ES fondų lėšų
- 1 projektas „Varnupių piliakalnio pritaikymas lankymui“ išbraukiamas, ES fondų lėšos – 85 000,00 eurai

Esamų priemonių koregavimas. MSA projektai (2)

Nr. LT024-02-02-01 „Marijampolės miesto tvarios plėtros skatinimas“

1 projektas, lėšos pagal sutartį, sutaupyta 632 178,97 eurais ES fondų lėšų

Panaudojant ES lėšų sutaupymus, koreguojami 2 projektai:

- padidinama projekto „**Draugystės mikrorajono šiaurinio kvartalo gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas**“ finansuojamoji dalis (ES fondų lėšos padidinamos 94 013,48 eurai), mažėja pareiškėjo dalis,
- padidinama projekto „**Investicijoms pritraukti ir skatinti, gyvenimo kokybei gerinti, ir tvaraus judumo plėtrai užtikrinti būtinos infrastruktūros sukūrimas**“ finansuojamoji dalis (ES fondų lėšos padidinamos 2 161 665,27 eurai), mažėja pareiškėjo dalis, tikslinama rodiklio reikšmė ir projekto pradžios data pagal sutartį.

Esamų priemonių koregavimas. ŠRSA projektai

Nr. LT024-01-01-01 „Paslaugų pažeidžiamoms visuomenės grupėms prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“

Panaudojant ES lėšų sutaupymus, koreguojami 3 projektai:

- padidinama projekto „**Socialinio būsto plėtra Šakių rajone ir senyvo amžiaus asmenų socialinės gerovės didinimas steigiant dienos užimtumo centrą „Senjorų biuras“** finansuojamoji dalis (ES fondų lėšos padidinamos 778 990,94 eurai), tikslinama projekto bendra suma – bus reikalingas papildomas finansavimas;
- padidinama projekto „**Apsaugotų būstų infrastruktūros plėtra Šakių rajone**“ finansuojamoji dalis (ES fondų lėšos padidinamos 56 330,00 eurai), mažėja pareiškėjo dalis, tikslinama projekto bendra suma – bus reikalingas papildomas finansavimas;
- padidinama projekto „**Senatvė – likimo dovana**“ finansuojamoji dalis (ES fondų lėšos padidinamos 156 759,06 eurai), mažėja pareiškėjo dalis, tikslinama projekto bendra suma – bus reikalingas papildomas finansavimas.

Nr. LT024-02-01-01 „Ekonominio augimo skatinimas Marijampolės regiono funkcinėje zonoje“

- projektas „**Viešosios turizmo infrastruktūros sukūrimas Šakių rajono savivaldybėje, pritaikant Nemuno pakrantę lankymui**“ išbraukiamas, ES fondų lėšos – 2 625 670,45 eurų;
- padidinama projekto „**Dviračių takas Šakiai–Gelgaudiškis**“ finansuojamoji dalis (ES fondų lėšos padidinamos 2 625 670,45 eurų), mažėja pareiškėjo dalis, tikslinama projekto bendra suma – bus reikalingas papildomas finansavimas.

Suplanuojamos naujos pažangos priemonės (1)

Nr. LT024-02-03-01 „Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros saugumo didinimas Marijampolės regione“

- Suplanuojami 5 projektai už 7 247 262,57 eurų, iš kurių 6 884 898,77 eurus sudaro ES fondų lėšos;
- Pareiškėjai – geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įmonės;
- Veiklos – geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos priemonių (vandenviečių teritorijų perimetro apsaugos, vaizdo stebėjimo, apsauginio apšvietimo, pavojaus signalizacijos ir įeigos kontrolės sistemų diegimas bei jų integravimas į centralizuotą stebėsenos ir valdymo sistemą ir kt.), numatytų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių saugumo planuose, įrengimas ir įdiegimas;
- Planuojama investuoti į 112 vandenviečių iš eksploatuojamų 188 vandenviečių, t. y. 59 proc.

Suplanuojamos naujos pažangos priemonės (2)

Nr. LT024-02-03-02 „Civilinės parengties stiprinimas Marijampolės regione“

- Suplanuojami 4 projektai už 3 540 948,34 eurus, iš kurių 3 363 900,21 eurus sudaro ES fondų lėšos.
- Pareiškėjai – Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Šakių rajono ir Vilkaviškio rajono savivaldybių administracijos.
- Veiklos – numatoma pastatyti 2 naujas I lygio priedangas Kazlų Rūdos ir Šakių rajono savivaldybėse bei modernizuoti 3 priedangas iki II lygio Kalvarijos ir Vilkaviškio rajono savivaldybėse, taip pat modernizuoti 1 savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro darbo vietą.
- Priemonės lėšomis:
 - pastatytų naujų priedangų talpumas – 1 266 vietos;
 - modernizuotų esamų priedangų talpumas – 879 vietos.

Siūloma Partnerių grupės išvada:

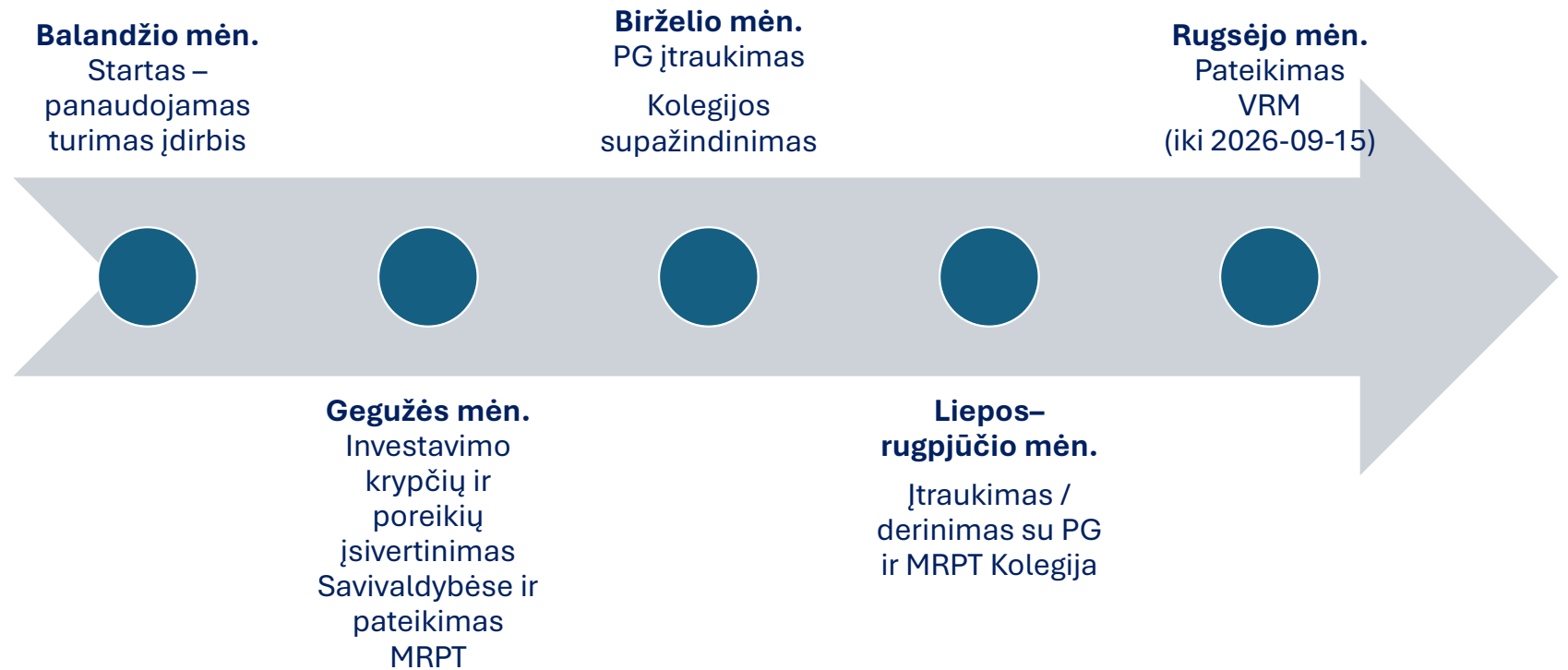
Teikti išvadą Marijampolės regiono plėtros tarybos kolegijai – **pritarti** 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros **plano pakeitimui pakeičiant pažangos priemones** Nr. LT024-01-03-01 „Švietimo paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“, Nr. LT024-03-01-01 „Eismo saugos priemonių diegimas“, Nr. LT024-01-01-01 „Paslaugų pažeidžiamoms visuomenės grupėms prieinamumo ir kokybės gerinimas Marijampolės regione“, Nr. LT024-03-01-02 „Darnaus judumo skatinimas mieste“, Nr. LT024-02-01-01 „Ekonominio augimo skatinimas Marijampolės regiono funkcinėje zonoje“ ir Nr. LT024-02-02-01 „Marijampolės miesto tvarios plėtros skatinimas“ bei **papildant pažangos priemonėmis** Nr. LT024-02-03-01 „Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros saugumo didinimas Marijampolės regione“ ir Nr. LT024-02-03-02 „Civilinės parengties stiprinimas Marijampolės regione“.

Dėl investavimo į regiono plėtrą krypčių 2028–2034 m. laikotarpiu

2026-08-07

Partnerių grupės posėdis

Proceso organizavimas regione

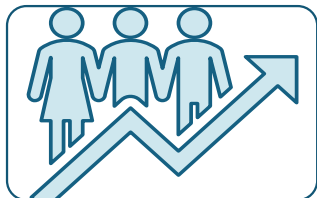
Pasiūlymų turinio pagrindas

Rezoliucija (2025-11-20)

MRPPL ataskaitos

Kolegijoje teikti siūlymai, kreipimaisi, regiono problematika ([ekonominių rodiklių analizė](#))

Savivaldybių institucijų, Partnerių grupės pateikti pasiūlymai

Trys pagrindinės problemos

Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo...

...silpstantis ekonominis potencialas

14 veiklų:

- Investiciniai sklypai;
- Bendradarbiystės erdvės;
- Susisiekimo infrastruktūra (aplinkkeliai, nuovaža į KR nuo Via Baltica, keliai, gatvės, tiltai, eismo sauga, dviračių takai, geležinkelių plėtra);
- Viešasis transportas;
- Žemės ūkio žaliavų perdirbimas į aukštos vertės produktus, realizavimas regione;
- Eksporto plėtra;
- Turizmo išteklių (kultūros paveldo) panaudojimas;
- Daugiafunkčių centrų statyba bei geoterminių išteklių panaudojimas

...menkas regiono atsparumas bei prastas pasirengimas krizėms

7 veiklos:

- Priedangos, slėptuvės, perspėjimo sistemos;
- Bazinių paslaugų atsparumo užtikrinimas (vanduo, elektra, šildymas, dujos, sveikata);
- Gyventojų švietimas;
- Kibernetinio saugumo didinimas;
- Energinio efektyvumo viešuose pastatuose didinimas;
- Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas;
- Žalos kompensavimas

...žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas

28 veiklos:

- Būsto prieinamumas (municipalinis);
- Miestų, gyv. rajonų, priemiesčių, miestelių ir kaimo vietovių vieša infrastruktūra ir plėtra;
- Bendruomenių stiprinimas;
- Diasporos pritraukimas;
- Kultūros infrastruktūra;
- Švietimo prieinamumas, neformalus švietimas, infrastruktūra;
- MRU SA veiklos;
- Visuomenės sveikata ir fizinis aktyvumas;
- Sveikatos priežiūra – infrastruktūra, įranga, mobilios paslaugos, skaitmeninimas, ŽI;
- Socialinis būstas ir socialinės paslaugos (+NVO);
- Vanduo, atliekos;
- Vandens telkinių valymas

Pateiktos siūlomų VEIKLŲ...

3.24. Socialinės paslaugos soc. rizikos asmenims, benamiams – kompleksinių paslaugų, apimančių apgyvendinimą (pvz. apsaugotus būstus), psichosocialinę pagalbą, socialinių įgūdžių ugdymą, pagalbą įsidarbinant ir integraciją į bendruomenę, plėtra.

...sąsajas su ES FONDŲ TIKSLAIS...

(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį:

(iii) skatinant lygias galimybes visiems, remiant tvirtas socialinės apsaugos sistemas, skatinant socialinę įtrauktį ir kovojant su skurdu bei benamyste, taip pat remiant investicijas į socialinę infrastruktūrą

...ir POLITIKOS ir INTERVENCINĖMIS SRITIMIS

Socialinė sritis:

Kovos su benamyste priemonės

2.5. Energinio efektyvumo viešuosiuose pastatuose didinimas juos renovuojant (administraciniai pastatai, švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų ir kt. įstaigų pastatai).

Politikos sritis (1 lygmuo)		Politikos sritis (2 lygmuo)	
Energetika		Energijos vartojimo efektyvumas	
198	Esminė pastatų renovacija, apibrėžta Direktyvoje (ES) 2024/1275 ir susijusi su neapibrėžtais viešaisiais pastatais, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
201	Vidutinė neapibrėžtų viešųjų pastatų renovacija, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
204	Nedidelė neapibrėžtų viešųjų pastatų renovacija		
205	Esminė socialinių būstų renovacija, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
206	Vidutinė socialinių būstų renovacija, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
207	Nedidelė socialinių būstų renovacija		
208	Esminė ankstyvojo ugdymo įstaigų, mokyklų ir universitetų pastatų renovacija, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
209	Vidutinė ankstyvojo ugdymo įstaigų, mokyklų ir universitetų pastatų renovacija, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
210	Nedidelė pastatų ar ankstyvojo ugdymo įstaigų, mokyklų ir universitetų renovacija		
214	Sveikatos priežiūros infrastruktūra. Esminė pastatų renovacija, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
215	Sveikatos priežiūros infrastruktūra. Vidutinė pastatų renovacija, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
216	Sveikatos priežiūros infrastruktūra. Nedidelė pastatų renovacija		
217	Kita socialinė infrastruktūra (įskaitant ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros centrus). Esminė renovacija*, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
218	Kita socialinė infrastruktūra (įskaitant ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros centrus). Vidutinė renovacija*, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones		
219	Kita socialinė infrastruktūra (įskaitant ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros centrus). Nedidelė renovacija*		

3.1. Būsto pieinamumo didinimas, tame tarpe statant bei pritaikant pastatus municipaliniam būstui.

Politikos sritis (1 lygmuo)	Politikos sritis (2 lygmuo)
Būstas ir infrastruktūra	Statyba
	Socialinis ir įperkamas būstas

304	Naujų visai arba beveik netaršių gyvenamųjų pastatų plėtra ir statyba
309	Naujų visai arba beveik netaršių socialinių ir įperkamų gyvenamųjų pastatų plėtra ir statyba
310	Socialinių ir įperkamų gyvenamųjų pastatų rekonstrukcija ir suteikimas (įskaitant energijos priemones kaip nepagrindinę veiklą)
312	Naujų visai arba beveik netaršių pastatų studentams apgyvendinti plėtra ir statyba
313	Pastatų studentams apgyvendinti rekonstrukcija ir suteikimas (įskaitant energijos priemones kaip nepagrindinę veiklą)

1 problema:
Tvarų Marijampolės
regiono augimą
stabdo **silpstantis**
ekonominis
potencialas (1)

1.1. Verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui reikalingos infrastruktūros įrengimas:

- investicijoms pritaikytų didesnio plotų sklypų, gamybinės ir sandėliavimo paskirties pastatų pasiūlos didinimas bei inžinerinės, susisiekimo ir logistikos infrastruktūros, reikalingos investicijų pritraukimui, plėtra;
- uosto Nemune įrengimas;
- multi logistikos centras su tarptautiniu operatoriumi Marijampolėje.

1.2. Bendradarbiystės erdvių kūrimas, kuriose rastų patogias darbo vietas, aprūpintas reikiama įranga, internetu, baldais, pritaikytais susitikimams, vaizdo konferencijoms, regione įsikūrę nuotoliu dirbantys asmenys, smulkūs ir pradedantys verslai.

1.3. Susisiekimo infrastuktūros plėtra ir modernizavimas:

- aplinkkelių statyba (Marijampolės, Šakių rajono savivaldybėse);
- nuovažos nuo Via Baltica į Kazlų Rūdą įrengimas (privalo būti patekimas į kiekvieną savivaldybę, kurią kerta automagistralė).

1.4. Susisiekimo infrastuktūros plėtra:

- gatvių/kelių/tiltų rekonstrukcija, tame tarpe pritaikant kariniam mobilumui;
- žvyrkelių asfaltavimas.

1.5. Geležinkelių susisiekimo infrastuktūros plėtra ir modernizavimas:

- greitoji geležinkelio vėžė su krovos galimybe prie Marijampolės (pagal dabartinius sprendinius netoli Marijampolės LEZ Rail Baltic II dvigubos paskirties kelynas);
- geležinkelio infrastruktūros įrengimas Šakių rajone.

1 problema:
Tvarų Marijampolės
regiono augimą
stabdo **silpstantis
ekonominis
potencialas (2)**

1.6. Dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo modernizavimas ir plėtra, be kita ko jungiant gyvenamąsias vietas (miestas / priemiesčius, miestus / kaimus) ir traukos objektus (miestas / ežeras) ir pan.

1.7. Viešojo transporto patrauklumo didinimas įsigyjant netaršius autobusus ir įrengiant reikiamą infrastruktūrą (tame tarpe autobusų stotis).

1.8. Eismo saugos priemonių (ne vien juodos dėmės ir avaringos vietos, nustatytos pagal tą pačią metodiką visiems miestams, nepriklausomai nuo jų gyventojų skaičiaus) bei priemonių, skirtų spūstims mažinti, įgyvendinimas gatvėse ir vietinės reikšmės keliuose.

1.9. Regiono išteklių panaudojimo skatinimas – regione užauginamos žemės ūkio produkcijos (žaliavos) perdirbimo ir aukštos pridėtinės vertės produktų kūrimo ir gamybos skatinimas, investuojant į naujų produktų kūrimą, gamybos procesų tobulinimą (agro inžinerija).

1.10. Regione gaminamos produkcijos realizavimo ir eksporto plėtra – naujų eksporto rinkų paiešką (verslo misijos).

1.11. Regione gaminamos produkcijos realizavimo ir regiono gebėjimo apsirūpinti maistu užtikrinimas – trumpos grandinės, produkcijos perdirbimas ir realizavimas vietoje (turgavietės).

1.12. Regiono turizmo išteklių panaudojimas sudarant sąlygas ūkinių veiklų įvairovės didinimui (ypač kaime):

- kultūros paveldo ir kitų traukos objektų tvarkymas, jų patrauklumo didinimas, įveiklinimas bei pritaikymas lankymui;

- prieplaukų Nemuno pakrantėje įrengimas jungiant regioninius maršrutus su nacionaliniais turizmo maršrutais.

1.13. Geoterminių išteklių panaudojimas sveikatinimo tikslais įrengiant reabilitacijos centrą.

1.14. Daugiafunkčių laisvalaikio, sporto, sveikatos centrų / arenų statyba ir įkūrimas.

2 problema: Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo menkas regiono atsparumas bei prastas pasirengimas krizėms

2.1. Civilinės saugos stiprinimas:

- priedangų, slėptuvių atitikties atsparumo ir kt. reikalavimams užtikrinimas, jų skaičiaus didinimas, kartu plečiant infrastruktūrą šaudykloms, pratyboms, mokymams ir pan. tikslams;
- gyventojų perspėjimo sistemų plėtra.

2.2. Gyvybiškai svarbių bazinių paslaugų (sveikatos priežiūros, elektros energijos tiekimo, vandens tiekimo, šilumos ir dujų tiekimo) kokybės ir saugumo užtikrinimas bei pasirengimas nepertraukiamam teikimui krizių atveju, investuojant į:

- vandenviečių apsaugą;
- vandens ir elektros tiekimo užtikrinimą nutrūkus centralizuotam tiekimui viešos paskirties objektuose (generatoriai, kaupikliai ir kt.);
- šildymo ir dujų sistemų atsparumo didinimą;
- būtinų atsargų kaupimo / saugojimo užtikrinimą, atsargų papildymą;
- ligoninių ir PSPC pasirengimo dirbti karinių veiksmų atveju užtikrinimas (skubios pagalbos, kt. skyrių ir kt. infrastruktūra, personalo mokymai, atsargos, koordinavimas su kt. institucijomis).

2.3. Gyventojų švietimas ir informacinio atsparumo stiprinimas, gyventojų psichologinio atsparumo didinimas ir priklausomybių prevencija:

- vykdant mokymus, pratybas;
- civilinės saugos / pasipriešinimo / karinio rengimo mokymų integravimas į bendrąjį ugdymą.

2.4. Kibernetinio saugumo didinimas:

- vandens tiekimo įmonių valdymo sistemų atnaujinimas;
- savivaldybių viešųjų paslaugų teikimui naudojamos IT infrastruktūros atnaujinimas.

2.5. Energinio efektyvumo viešuosiuose pastatuose didinimas juos renovuojant (administraciniai pastatai, švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų ir kt. įstaigų pastatai).

2.6. Atsinaujinančių išteklių (saulė, vėjas, geotermija) naudojimo didinimas:

- viešųjų pastatų reikmėms;
- viešųjų objektų reikmėms.

2.7. Žalos kompensavimas dėl ūkinės veiklos apribojimų poligonus ar kitus karinės paskirties objektus turinčioms savivaldybėms – investicijos galėtų būti skirtos kelių priežiūrai ir remontui, infrastruktūros priežiūrai, aplinkos atkūrimui, civilinės saugos išlaidoms.

3 problema: Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas (1)

3.1. Būsto prieinamumo didinimas, tame tarpe statant bei pritaikant pastatus municipaliniam būstui.
3.2. Gyvenamųjų vietovių patrauklumo didinimas, investuojant į viešąją infrastruktūrą: - miestų centrų ir gyvenamųjų rajonų infrastruktūros modernizavimas; - priemiesčių ir naujų gyvenamųjų rajonų infrastruktūros išvystymas; - erdvių bendruomenėms sukūrimas miestuose ir miesteliuose bei kaimo vietovių atnaujinimas.
3.3. Bendruomenių ir jų iniciatyvių stiprinimas kaimo ir miesto vietovėse, taikant Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros modelį (sociokultūrinių, socialinių, savanorystės veiklų finansavimas).
3.4. Diasporos ir imigrantų sklandaus integravimo užtikrinimas: - pritraukimas į regioną, regiono reklama; - konsultavimas dėl darbo, įsikūrimo, viešų paslaugų (švietimo, sveikatos, socialinių).
3.5. Kultūros infrastruktūra: - Kultūros įstaigų pastatų remontas ir modernizavimas, siekiant išplėsti teikiamų kultūros paslaugų asortimentą ir kokybę; - Kaimiškiose vietovėse esančių bibliotekų modernizavimas ir pritaikymas asmenims su negalia.
3.6. Švietimo paslaugų prieinamumo didinimas: - ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklų modernizavimas, didinant ugdymo prieinamumą atskirtį patiriantiems vaikams; - mokykliniai autobusiukai.
3.7. Švietimo paslaugų kokybės gerinimas (neformalusis švietimas): - ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklų aikštynų modernizavimas siekiant didinti fizinį aktyvumą; - neformaliojo švietimo infrastruktūros plėtra.
3.8. Švietimo paslaugų kokybės gerinimas: - ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo bei aukštojo mokslo įstaigų infrastruktūros gerinimas ir atitiktis šiuolaikiniams standartams.

3 problema:
Tvarų Marijampolės
regiono augimą
stabdo žmogiškojo
kapitalo mažėjimas
ir sąlygų kurtis
neužtikrinimas (2)

3.9. Regiono plėtrai skirtų mokslo, studijų ir bendradarbiavimo veiklų stiprinimas MRU Sūduvos akademijoje:

- universiteto, viešojo sektoriaus ir verslo bendradarbiavimo skatinimas;
- tyrėjų komandų telkimas ir regionui aktualių mokslinių tyrimų vykdymas bendradarbiaujant su viešojo ir privačiojo sektorių atstovais;
- regionui svarbių specialistų ir kompetencijų poreikio analizė;
- universitetinių studijų organizavimas ir pritaikymas regiono poreikiams;
- inovacijų kūrimas ir regiono tyrimų bei partnerystės tinklo vystymas;
- regionui aktualių projektų, analizių ir mokslo publikacijų rengimas, pristatant regiono problemas ir jų sprendimo galimybes savivaldybių, nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmenimis.

3.10. Kompetencijų stiprinimas ir žmogiškųjų išteklių atitikties regiono darbo rinkos poreikiams užtikrinimas:

- aukštųjų mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir bendrojo ugdymo mokyklų bendradarbiavimo tinklo kūrimas ir plėtra;
- profesinio mokymo ir aukštojo mokslo programų kūrimas bei atnaujinimas pagal regiono darbo rinkos ir verslo poreikius;
- nuolatinė darbo rinkos, specialistų ir kompetencijų poreikio analizė;
- mokymosi visą gyvenimą, kvalifikacijos tobulinimo ir persikvalifikavimo galimybių plėtra;
- talentų atpažinimo, ugdymo, pritraukimo ir išlaikymo priemonių plėtra, stiprinant universiteto, kitų švietimo įstaigų, savivaldybių ir verslo bendradarbiavimą bei kartu vystant stipendijų, mentorystės, praktikos, stažuočių, įsidarbinimo ir profesinio tobulėjimo galimybes;
- bendros regiono patrauklumo studijuoti, dirbti ir gyventi politikos formavimas.

**3 problema:
Tvarų Marijampolės
regiono augimą
stabdo žmogiškojo
kapitalo mažėjimas
ir sąlygų kurtis
neužtikrinimas (3)**

3.11. Pedagogų ir dėstytojų rengimas, pritraukimas ir kompetencijų stiprinimas:

- pedagogų ir dėstytojų kvalifikacijos tobulinimas;
- profesinių pedagoginių studijų organizavimas;
- pedagoginių studijų modulių rengimas, sudarant galimybę įgyti papildomo mokomojo dalyko ar specializacijos kompetencijas;
- regionui reikalingų pedagogų ir dėstytojų rengimas, pritraukimas bei išlaikymas, taikant būsto, transporto ir kitas skatinimo priemones;
- bendradarbiavimo su švietimo įstaigomis stiprinimas, sudarant pedagogams praktikos, stažuočių ir profesinio tobulėjimo galimybes;
- mokymosi visą gyvenimą, persikvalifikavimo ir užimtumo didinimo programų plėtra.

3.12. Profesinio mokymo ir aukštojo mokslo kokybės bei infrastruktūros gerinimas:

- profesinio mokymo ir aukštojo mokslo pastatų bei mokymosi erdvių modernizavimas ir plėtra;
- laboratorijų, praktinio mokymo bazių, įrangos ir kitos mokymo infrastruktūros atnaujinimas pagal regiono darbo rinkos poreikius;
- studentų, dėstytojų ir regionui reikalingų specialistų apgyvendinimo galimybių plėtra;
- bendro naudojimo infrastruktūros, skirtos švietimo įstaigų, universiteto ir regiono verslo bendradarbiavimui, kūrimas.

3 problema:
Tvarų Marijampolės
regiono augimą
stabdo žmogiškojo
kapitalo mažėjimas
ir sąlygų kurtis
neužtikrinimas (4)

3.13. Visuomenės sveikata, fizinis aktyvumas ir psichinė sveikata:

- visuomenės sveikatos ir priklausomybių prevencinės veiklos;
- psichologinis atsparumas ir emocinė sveikata (paslaugų prieinamumo klausimas apimant tiek jų geografinį prieinamumą, tiek specialistų rengimą, tiek inovatyvių paslaugų formų (skaitmeninės) kūrimą).

3.14. Visuomenės sveikata ir fizinis aktyvumas sukuriant viešą sporto infrastruktūrą

3.15. Sveikatos paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas investuojant į infrastruktūrą:

- patalpų modernizavimas (pvz., intensyvios terapijos skyrius) bei prieinamumo asmenims su negalia gerinimas, slaugos vietų skaičiaus didinimas ir kt.;
- Marijampolės ligoninės nenaudojamo pastato įveiklinimas;
- paslaugų užtikrinimas ne tik savivaldybių centruose, bet ir labiau nutolusiose vietovėse (ambulatorijų modernizavimas).

3.16. Sveikatos paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas investuojant į įrangą ir paslaugų plėtrą:

- trūkstamos įrangos įsigijimas (ypač neįgaliesiems, kuriems reikia spec. įrangos, pvz. mobilūs odontologiniai krepšiai, ginekologinės kėdės pritaikytos neįgaliesiems ir pan.);
- mobilių paslaugų plėtra įsigyjant įrangą, automobilius ir kt.

3.17. Sveikatos paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas investuojant į paslaugų skaitmeninimą.

3.18. Sveikatos paslaugų teikimo užtikrinimas investuojant į žmogiškuosius išteklius – sveikatos paslaugas teikiančių specialistų rengimas, pritraukimas ir išlaikymas (parama studijoms, būstui ir kt.).

3 problema: Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas (5)

3.19. Socialinio būsto fondo plėtra visoms pažeidžiamoms grupėms statant ir pritaikant pastatus socialiniam būstui.
3.20. Socialinio būsto fondo kokybės užtikrinimas visoms pažeidžiamoms grupėms esamus, tačiau reikalavimų neatitinkančius socialinius būstus modernizuojant (įskaitant energijos efektyvumo priemonių diegimą).
3.21. Socialinės paslaugos suaugusiems asmenims su negalia: - ilgalaikės socialinės globos paslaugų užtikrinimas suaugusiems asmenims su negalia, kuriant specializuotus slaugos ir socialinės globos namus (atsižvelgiant į Socialinės globos normų aprašo 4 priedo „Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos, taikomos socialinės globos namams, stacionarinėms ilgalaikės priežiūros įstaigoms, grupinio gyvenimo namams ir bendro gyvenimo namams“ 13.1 ir 13.2 punktų reikalavimus, taikomus nuo 2030 m.); - suaugusiems asmenims su negalia naujai steigiami grupinio gyvenimo namai, bendro gyvenimo namai ir pan.
3.22. Socialinės paslaugos – asmenų su negalia įtraukimo į darbo rinką skatinimas (IT mokymai asmenims su negalia, darbo vietų pritaikymas asmenims su negalia ir pan.).
3.23. Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra (slauga, ir t.t.) senyvo amžiaus asmenims, asmenims su sunkiomis negaliomis.
3.24. Socialinės paslaugos soc. rizikos asmenims, benamiams – kompleksinių paslaugų, apimančių apgyvendinimą (pvz. apsaugotus būstus), psichosocialinę pagalbą, socialinių įgūdžių ugdymą, pagalbą įsidarbinant ir integraciją į bendruomenę, plėtra.
3.25. Psichosocialinių paslaugų plėtra: - Ilgalaikių mobilių komandų įkūrimas (greita, lanksti pagalba gyventojams jų gyvenamosiose vietose, ypač tiems, kam sunku atvykti į socialinių paslaugų centrą); - Skaitmeninės emocinės paramos platformos plėtra/sukūrimas (internetinės platformos sukūrimas, kurioje gyventojai anonimiškai galėtų kreiptis emocinės pagalbos ir kt.); - Bendruomenės emocinės sveikatos stiprinimo programų kūrimas (kurti „emocinio saugumo erdves“ bendruomenėje – vietas, kur bendruomenės nariai gali ateiti pabendrauti ir gauti reikiamą pagalbą, organizuoti savitarpio pagalbos grupes, kur gyventojai turėtų galimybę dalintis patirtimi ir palaikyti vieni kitus, rengti reguliarius grupinius užsiėmimus krizės valdymo temomis ir kt.); - Savanorių programų plėtra (kurti ir plėsti savanorių tinklus, kurie teiktų emocinę paramą ar praktinę pagalbą gyventojams (pvz. seneliams), organizuoti savanorių mokymus, padedančius ugdyti jų emocinį raštingumą, bendravimo įgūdžius ir k.t.).

3 problema:
Tvarų Marijampolės
regiono augimą
stabdo žmogiškojo
kapitalo mažėjimas
ir sąlygų kurtis
neužtikrinimas (6)

3.26. Geriamojo vandens ir nuotekų sistemų plėtra:

- vandens ir nuotekų sistemų (tinklai, įrenginiai) plėtra, rekonstrukcija, vandens kokybės gerinimas;
- Individualių nuotekų valymo įrenginių kaimo vietovėse įrengimas;
- geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų plėtra gyvenamosiose vietovėse, kuriose gyventojų skaičius mažesnis nei 200 gyv.;
- taip pat kitos vandentvarkos infrastruktūros plėtra (elektros generatorių įrengimas, hidrodinaminių mašinų bei krautuvo įsigijimas, techninės ir programinės įrangos įsigijimas).

3.27. Atliekų susidarymo prevencijos ir tvarkymo plėtra:

- Konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklo išplėtimas, konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas;
- Investicinio projekto parengimas siekiant MBA pritaikyti bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų tvarkymui. Siekiant sudaryti sąlygas Marijampolės mechaniniu biologiniu apdorojimu atskirai perdirbti iš gyventojų rūšiuojamuoju būdu surinktas maisto ir virtuvės atliekas, būtina įsigyti teleskopinį krautuvą, lėtaeigį pirminį smulkintuvą, mobilų būgninį sijotuvą, oro separatorių (Windsifterį);
- Atliekų rūšiavimo konteinerių įsigijimas į konteinerių aikšteles ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles;
- Praplėsti sąvartyno dujų surinkimą trečioje ir ketvirtoje sąvartyno celėse.

3.28. Vandens telkinių valymas

Partnerių grupės pritarimas

Pasiūlymai pristatyti 2026 m. birželio 5 d. posėdyje

Partnerių grupė teikė pasiūlymus iki 2026 m. liepos 1 d., pagal juos pasiūlymai patikslinti

Siūloma pritarti Pasiūlymų dėl investavimo į regiono plėtrą kryptių 2028–2034 m. laikotarpiu projektui